[2019] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 919

ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਜ਼ਲਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2019 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1055)

ਮਈ 10, 2019

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸਫ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1908: ਆਦੇਸ਼ 2, ਨਿਯਮ 2 (1) - ਪੂਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ - ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਾਂ 'ਤੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇੰਤਕਾਲ - ਦੋ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ - ਪਹਿਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਦੂਜਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ॥, ਨਿਯਮ 2 ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ- ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ: ਆਦੇਸ਼ ॥, ਨਿਯਮ 2 (।) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਉਹ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਹਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜਾ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਹੈ, ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ- ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਆਦੇਸ਼ ॥, ਨਿਯਮ 2 ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦਮੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੋ ਵਾਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਰਾਹਤਾਂ, ਜੋ ਕਿਸੇ

ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ- ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੂਜੇ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ- ਪਹਿਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਮਰਹੂਮ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਸੀ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਸਨ - ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵ-ਵਿਆਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ - ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਸੇ ਕਾਰਨ 'ਤੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਆਦੇਸ਼ ॥, ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ- ਅਰਥ- ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਕਿਹਾ ਕਿ: 1.1 ਆਦੇਸ਼ ॥, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1908 ਦੇ ਨਿਯਮ 2 (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ

ਪੂਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਹ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ II, ਨਿਯਮ 2 ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ II, ਨਿਯਮ 2 (3), ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਇਹ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਕੋ ਇਕ ਅਪਵਾਦ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਖੁੰਝਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡੇ ਗਏ ਜਾਂ ਤਿਆਗੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਹਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜਾ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਹੈ, ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ II, ਨਿਯਮ 2 ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸ਼ਬਦ "ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਸ਼ਬਦ "ਦਾਅਵਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ" ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ "ਰਾਹਤ" ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰੇ 2627] [931- H932-A-B; 933- C-D]

1.2 ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਚਾਅ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੀ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਾਹਤਾਂ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਹ ਮੀਡੀਆ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਤੱਥਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਾਰ ਜਾਂ ਅਧਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੂਲ। [ਪੈਰਾ 28] [933- E-F]

XXXXXX

ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜ਼ਲਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 921

1.3 ਅਨੁਛੇਦ 109 ਅਧੀਨ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪਹਿਲੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ II, ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਆਦੇਸ਼ II, ਨਿਯਮ 2 ਦਾ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਦੋ ਵਾਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਰਾਹਤਾਂ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ II, ਨਿਯਮ 2 ਰਿਪੋਜ਼ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ II, ਨਿਯਮ 2 ਦਾ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਆਦੇਸ਼ II, ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 35] [937-F-H 938-A]

1.4 ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 1 ਵਿੱਚ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 109 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਨੁਛੇਦ 109 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਡੀਡ ਦੀ ਮਿਤੀ 11.02.1959 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਮਿਆਦ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਇਸ ਗਲਤਫਹਿਮੀ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਥੱਬਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਬਤ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਮਾਧਿਅਮ ਵੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 36] [938-B-D]

XXXXXX

1.5 ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਫਜ਼ੂਲ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਦੀ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਸ਼ੁਭਚਿੰਤਕਾਂ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵੰਡ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 8.22 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ 8.22 ਏਕੜ ਵੇਚਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਭਾਗ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਪਹਿਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਦੇਰ ਨਾਲ ਪੂਰਵ-ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 8.22 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਸਨ। ਪਹਿਲਾ

ਮੁਕੱਦਮਾ 1963ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਾਲ 1971 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 38] [938-E-G]

1.6 ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੂਜੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵ-ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਧਿਰਾਂ (ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੀ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ II, ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 39, 40][938-H; 939-A-C]

1.7 ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ II ਨਿਯਮ 2 ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀ ਤਾਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਦਾਅਵਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ II, ਨਿਯਮ 2 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ II, ਨਿਯਮ 2 ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਓਨਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਦੋ ਵਾਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਸੇ ਕਾਰਨ 'ਤੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ

ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਆਦੇਸ਼ II, ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 41,42] [939-E-H; 940-A-B]

XXXXXX

ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜ਼ਲਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 923

ਕੌਫੀ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਰਮੇਸ਼ ਐਕਸਪੋਰਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ **(2014) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 424: [2014] 7 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 461;** ਏ.ਬੀ.ਸੀ. ਲੈਮਿਨਾਰਟ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਏ.ਪੀ. ਏਜੰਸੀਆਂ, ਸਲੇਮ (**1989) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 163: [1989] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1;** ਅਲਕਾ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ **(2010) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 141: [2010] 11 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 756;** ਵਿਰਗੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਇੰਜੀਨੀਅਰ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵੈਂਚਰਟੈਕ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ **(2013) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 625: [2012] 7 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 933;** ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ **ਭੂਰਾਲਾਲ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1964 ਐਸ. ਸੀ. 1810: 1964 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 831;** ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਧਰੁਵ **(2005) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 218;** ਐਸ. ਨਜ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ **ਮੈਸੂਰ (2007) 11 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 75: [2007] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 843 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।**

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ		
[2014] 7 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 461	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 8
[1989] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 8
[2010] 11 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 756	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 10, 31
[2012] 7 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 933	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 22
[1964] ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 831	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 31
(2005) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 218	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 33

[2007] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 843	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 34

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1055.

1995 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5 ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਨਾਗਪੁਰ ਬੈਂਚ, ਨਾਗਪੁਰ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 31.08.2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਨਿਖਿਲ ਨਈਅਰ, ਗਰਵੇਸ਼ ਕਾਬਰਾ, ਵੀ. ਆਰ. ਮੁੰਡੇ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਆਰ.ਕੇ. ਬੋਰਕਰ, ਸ਼ਿਰੀਸ਼ ਕੇ. ਦੇਸ਼ਪਾਂਡੇ, ਈਸ਼ਵਰ ਚਾਵਲੇਵਾਰ, ਮੋਹਿਤ ਗੌਤਮ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸਫ, ਜੇ.

1. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਅਪੀਲ 1995 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਤੀ 31.08.2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ (ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1908 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 2 ਦੇ ਨਿਯਮ 2 ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

XXXXXX

2. ਇੱਕ ਟੀਕਾਰਾਮ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਦਾ ਪਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਦਾ ਪਿਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਗੋਂਦੀਆ ਵਿਖੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 189 ਵਿੱਚ 8.22 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। 21.01.1959 ਨੂੰ, ਉਸਨੇ ਕੁੱਲ 8.22 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ 3.20 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 11.02.1959 ਨੂੰ, ਉਸਨੇ 4.82 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ, ਜੋ ਕਿ 8.22 ਏਕੜ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਕੀ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। 15.07.1959 ਨੂੰ ਟੀਕਾਰਾਮ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਿਤੀ 21.01.1959 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ (1963 ਦਾ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 131) ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਨੈਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੇਚਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦਾ ਆਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।

3. 31.01.1969 ਨੂੰ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਲ 1957 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਵੰਡ ਕਾਰਨ ਟੀਕਾਰਾਮ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਸੱਚੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸਨ।

4. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ 10.02.1971 ਨੂੰ ਅਪੀਲ (1969 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 22 ਸਮੇਤ) ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

5. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ 11.02.1959 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਹਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ (1971 ਦਾ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 34 ਸਮੇਤ) ਦੁਬਾਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਨਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਮਿਤੀ 11.02.1959 ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋਣਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ 'ਚ ਪਲਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

XXXXXX

ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜ਼ਲਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸਫ, ਜੇ.] 925

6. ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਲਟਦਿਆਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਟੀਕਾਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

7. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਸੱਚਮੁੱਚ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੂਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੂਜਾ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣਾ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕੋਫੀ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਰਮੇਸ਼ ਐਕਸਪੋਰਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ[1] ਅਤੇ ਏ. ਬੀ. ਸੀ. ਲੈਮਿਨਾਰਟ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਏ. ਪੀ. ਏਜੰਸੀਆਂ, ਸਲੇਮ[2] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

9. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 1 ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 109 ਵੱਲ ਵੀ ਖਿੱਚਿਆ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

109.

ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵੰਚਿਤ ਹੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।	ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਸਾਲ	ਜਦੋਂ ਵੰਚਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਜਾਇਦਾਦ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ

10. ਉਹ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੂਜੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹਿਲੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੂਜੀ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 12 ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸਨੇ ਅਲਕਾ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਨਰਿੰਦਰ ਗੁਪਤਾ[3] ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

[1] (2014) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 424
[2] (1989) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 163
[3] (2010) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 141

XXXXXX

11. ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

12. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ।

13. 1963 ਦੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 131 ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ) ਹਿੰਦੂ ਹਨ ਜੋ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਕੂਲ ਆਫ ਲਾਅ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਨਾਰਸ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟੀਕਾਰਾਮ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਜਦੋਂ ਟੀਕਾਰਾਮ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ। ਟੀਕਾਰਾਮ ਦੀ ਨਾਬਾਲਗੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ,

ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬਾਲਗ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਟੀਕਾਰਾਮ ਬੁਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਆਦਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਹ ਹੋਰ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਆਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਫਜ਼ੂਲ ਆਦਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਨੈਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਦਖਲ 'ਤੇ, 11.01.1957 ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

14. ਵੰਡ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਮੁਕੱਦਈ ਨੰਬਰ 2 ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਜਨਮ 02.06.1957 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦਾ ਜਨਮ 26.08.1959 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ। ਵੰਡ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 189 ਵਿੱਚ 8.22 ਏਕੜ ਦਾ ਖੇਤਰ ਨਾ ਤਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਟੀਕਾਰਾਮ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਯੁਕਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ:

"(g) ਸਤੰਬਰ 1958 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਟੀਕਾਰਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ "ਨਵਭਾਰਤ" ਦੇ 14 ਸਤੰਬਰ, 1958 ਦੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਸ਼ੇਦੀ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਗੋਂਡੀਆ ਅਤੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਟੀਕਾਰਾਮ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਟੀਕਾਰਾਮ ਨਾਲ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 4.1.1959 ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 1 (e) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

3. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੇਤਾਵਨੀ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਿਤੀ 21.1.1959 ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ 8,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਥਿਤ ਵਿਚਾਰ ਲਈ 3.20 ਏਕੜ ਦੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 189 ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਖਰੀਦਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾ, ਫਾ, ਬਾ, ਭਾ, ਮਾ ਅੱਖਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

15. ਇਹ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋਣਾ ਲੋੜ ਲਈ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਦਾ ਜਨਮ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 (ਟੀਕਾਰਾਮ ਦੀ ਵਿਧਵਾ) ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਾਲਪਨਿਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਦੇ ਪਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

16. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਾ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 21.01.1959 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫਰਮਾਨ, ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਕੁਝ ਉਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

17. ਆਓ ਹੁਣ ਦੂਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1971 ਦੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 34 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ।

18. ਇੱਥੇ ਵੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਭੂਮੀ ਧਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 189 ਖੇਤਰ 8.22 ਏਕੜ ਪਿੰਡ ਗੋਂਦੀਆ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 3 ਦੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹਿੰਦੂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਨਾਰਸ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਿਤ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹਨ। ਇਹੀ ਦੋਸ਼ ਟੀਕਾਰਾਮ ਦੇ ਅਨੈਤਿਕ ਆਦਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਯੋਗ ਸ਼ਰਾਬੀ ਬਣਨ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਜੱਦੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 11.01.1957 ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੰਬਰ 189 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 8.22 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਟੀਕਾਰਾਮ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ: -

XXXXXX

"ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੇਤਾਵਨੀ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਿਤੀ 21.01.1959 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਿਤਾ ਤੋਂ 3.20 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਓਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ 1963 ਦੀ ਸੀ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 131 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 22/69 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 11.02.1959 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ

189 ਵਿੱਚੋਂ 4.82 ਏਕੜ ਦਾ ਖੇਤਰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਅੱਖਰਾਂ ਕਾ, ਖਾ, ਗਾ, ਘਾ ਚਾ ਛਾ, ਜਾ, ਤਾ, ਥਾ, ਦਾ, ਨਾ ਅਤੇ ਪਾ ਅਤੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਦੁਆਰਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਿਤੀ 11.2.1959 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ 4000/- ਰੁਪਏ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

19. ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇਪਣ ਲੋੜ ਲਈ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

20. ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਓ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕੋ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੂਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਾਰੀਖਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਦੋ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹਨ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਇਕੋ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਤਪੰਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਧਿਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"A ਇੱਕ ਮਕਾਨ ਨੂੰ 1200 ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 1905, 1906 ਅਤੇ 1907 ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। A ਨੇ

1908 ਵਿੱਚ B 'ਤੇ ਸਿਰਫ 1906 ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। A ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 1905 ਜਾਂ 1907 ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਕਿਰਾਏ ਲਈ B 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

21. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ A ਕੋਲ ਦੋ ਮਕਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ B ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਮਕਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੂਜੇ ਮਕਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਕਾਏ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਚੋਣ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।

XXXXXX

ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜ਼ਲਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸਫ, ਜੇ.] 929

22. ਮੁਹੰਮਦ ਖਲੀਲ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਮਹਿਬੂਬ ਅਲੀ ਮੀਆਂ[4] ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਊਧ ਵਿਖੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਸੁੰਨੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਰਾਣੀ ਬਰਕਤੁਨਿਸਾ ਦੀ ਸਨ ਜੋ ਸ਼ਾਹਜਹਾਂਪੁਰ ਅਤੇ ਅਊਧ ਵਿਖੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹਜਹਾਂਪੁਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਸ਼ਾਹਜਹਾਂਪੁਰ ਵਿਖੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੈਰਾ 45 ਅਤੇ 46 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ: "

“45. ਜਲਦੀ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ 2, ਨਿਯਮ 2, ਸਿਵਲ ਪੀ.ਸੀ. ਇਹ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਸ ਪੂਰੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡੇ ਗਏ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ

ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੂਨਸ਼ੀ ਬੁਜ਼ਲੂਰ ਰੂਹੀਮ ਬਨਾਮ ਸ਼ੁਮਸੁੰਨੀਸਾ ਬੇਗਮ, (1867) 11 ਐਮ.ਆਈ.ਏ. 551 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸੀ....

ਨਿਯਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ।"

46. "ਹਰ ਤੱਥ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਾ ਹਰ ਟੁਕੜਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਹਰੇਕ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਹਰ ਤੱਥ ਜੋ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।"

ਮੈਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਮਾਸਟਰ ਆਫ ਰੋਲਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹਰ ਤੱਥ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇ।

ਹੁਣ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

[4] ਏ. ਆਈ. ਆਰ. (36) 1949 ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ 78

XXXXXX

23. ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਪੈਰਾ 61 ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸੰਖੇਪ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"61. ਹੁਣ ਤੱਕ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

(1) ਆਦੇਸ਼ II ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸੀ।

(2) ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਹਰ ਉਹ ਤੱਥ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(3) ਜੇ ਦੋਵਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਹਨ।

(4) ਦੋਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਮੰਨੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ।

(5) ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ . . . ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ 'ਚ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।"

24. ਫਿਰ ਵੀ ਪੈਰਾ 63 ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ:

"63. ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਹ ਤੱਥ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਦੋਵਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ, ਇਹ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਰਾਣੀ ਬਰਕਤੁਨਿਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 13 ਫਰਵਰੀ, 1927 ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਕਿ ਉਹ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸੁੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੇ ਵਾਰਸ ਹਨ।

ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਊਧ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਜਹਾਂਪੁਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ:

XXXXXX

"ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਊਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਤੁਹਮਤ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਜਹਾਂਪੁਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ... "

ਦੁਬਾਰਾ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਇੱਥੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋ ਗੁਨਾਹਗਾਰ, ਇੱਕ ਸ਼ਾਹਜਹਾਂਪੁਰ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਅਊਧ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ, ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ... ਉਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਥੱਬਾ ਵੀ ਉਹੀ ਸੀ। "

25. ਇਸ ਸਮੇਂ, ਅਸੀਂ ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"2. ਪੂਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ

(1) ਹਰੇਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਰਾ ਦਾਅਵਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ; ਪਰ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣਾ- ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(3) ਕਈ ਰਾਹਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਖੁੰਝਣਾ- ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਹਤਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।"

XXXXXX

26. ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਹ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 (3), ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਇਹ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਕੋ ਇਕ ਅਪਵਾਦ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 (1) ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 23 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਵਿਰਗੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵੈਂਚਰਟੈਕ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ

ਲਿਮਟਿਡ[5] ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:

“ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 1 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਹਰੇਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਪੂਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (3) ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਛੱਡੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (2) ਅਤੇ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤਿਆਗ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਕਈ ਰਾਹਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤਿਆਗ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਛੱਡੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ

ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਖੁੰਝਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।

[5] (2013) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 625

XXXXXX

ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜ਼ਲਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸਫ, ਜੇ.] 933

ਆਦੇਸ਼ 2, ਨਿਯਮ 2 (2 ਅਤੇ 3) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲੱਭਣਾ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਹ ਨਿਯਮ ਇੱਕ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਈ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ / ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਰਾਹਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। "

27. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਖੁੰਝਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡੇ ਗਏ ਜਾਂ ਤਿਆਗੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਹਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜਾ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਹੈ, ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ

ਪਹਿਲਾਂ, "ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਸ਼ਬਦ ਦਾਅਵਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ "ਰਾਹਤ" ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

28. ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਚਾਅ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੀ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਾਹਤਾਂ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਖ਼ਲੀਲ ਖ਼ਾਨ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਮਾਧਿਅਮ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਤੱਥਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਾਰ ਜਾਂ ਨੀਂਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੂਲ।

29. ਕੌਫੀ ਬੋਰਡ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਨਿਰਯਾਤ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਕੌਫੀ ਖਰੀਦੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ। ਕੌਫੀ ਬੋਰਡ ਨੇ ਕੌਫੀ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਅਸ਼ਟਾਂਮ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਪਰ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ:

XXXXXX

"12. ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ (ਦੇਖੋ ਐਸ. ਨਜ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਮੈਸੂਰ; 2007 (11)|SCC 75) । ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

xxx xxx xxx

16. 1985 ਦੇ ਓ. ਐਸ. ਨੰਬਰ 3150 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ 11-8-1982 ਅਤੇ 8-9-1982 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਖਰੀਦੀ ਗਈ 268.08 ਟਨ ਕੌਫੀ ਲਈ ICO ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੌਫੀ ਦੀ ਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਾਰੀਖਾਂ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਕੌਫੀ ਖਰੀਦੀ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ICO ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

17. ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ICO ਦੀ ਆਪਣੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ

ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਕੈਫੀ ਲਈ ।CO ਸਟੈਂਪ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। "

30. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਟਿਕਟਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਸਾਬਤ ਕਰਕੇ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕੈਫੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜ਼ਲਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸਫ, ਜੇ.] 935

31. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਲਕਾ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ[6] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨ "P" ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਭਾਈਵਾਲੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਣਵੰਡੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 05.04.2000 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ 31.07.2004 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਈਵਾਲੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ

ਭੂਰਾਲਾਲ[7] ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

[6] (2010) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 141

"ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਦੇਸ਼ II ਨਿਯਮ 2 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮਿਤੀ 29.06.2004 ਦੇ ਬਿਆਨਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਫਿਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮਿਤੀ 29.06.2004 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮਿਤੀ 05.04.2000 ਦੇ ਡੀਡ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਭੰਗ ਕੀਤੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਆਰ ਵਿਖੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ 'ਤਕਸ਼ੀਲਾ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ' ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇੱਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਤਕਸ਼ੀਲਾ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੇ ਉਸੇ ਨਾਮ ਹੇਠ P ਵਿਖੇ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਈਵਾਲੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ II ਨਿਯਮ 2 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

XXXXXX

32. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ: -

“ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਿੱਥੇ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰੋਕ ਰਚਨਾਤਮਕ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਨੋਟਿਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਰਚਨਾਤਮਕ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ "ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ" ਭਾਵ, ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਜੋ ਆਖਰਕਾਰ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਆਖਿਆ IV ਤੋਂ ਧਾਰਾ 11 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਤੱਕ ਉਭਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ III ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ "ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਪਦਾਰਥ" ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਜਾਂ ਹਮਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਧਾਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇ ਇਹ ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੂਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਰਚਨਾਤਮਕ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਠਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ II ਨਿਯਮ 2 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਰਾਹਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਪਰ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।”

[7] ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1964 ਐਸ. ਸੀ. 1810

33. ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਐਚ.ਕੇ. ਧਰੁਵ[8] ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

"4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਮਤਭੇਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦੂਜੀ ਮੰਗ ਪਹਿਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

34. ਐਸ. ਨਜ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਮੈਸੂਰ[9] ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਬਚਾਓਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਕੇ ਅਤੇ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲਏ। ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬੱਸ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਬੈਂਕ ਨੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਦੱਸ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗਿਰਵੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਸਿਰਫ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਨਹੀਂ ਵੇਚ ਸਕਦਾ। ਉਕਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬੈਂਕ ਨੇ ਬਰਾਬਰ ਗਿਰਵੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਜਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਦੂਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੱਖਰਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ XXXIV ਨਿਯਮ 14 ਤੋਂ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ:

[8] (2005) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 218

[9] (2007) 11 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 75

XXXXXX

“14. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੱਧ ਮਿਆਦ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੋਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 34 ਨਿਯਮ 14 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਬਰਾਬਰ ਗਿਰਵੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੋਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕੋ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਆਦੇਸ਼ 34 ਨਿਯਮ 14 ਨਿਯਮ 15 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੋਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੀਯੂ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਬਨਾਮ ਯੂ. ਤੁਨ ਨਯੇਨ (ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1933 ਰੰਗੂਨ 158) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰੰਗੂਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਖੁਦ ਆਦੇਸ਼ 34 ਨਿਯਮ 14 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ।”

35. ਆਓ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 109 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮਿਤੀ 11.02.2019 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਿਛਲੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਇੱਕ

ਵੱਖਰੀ ਮਿਆਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ, ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 109 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪਹਿਲੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਦੋ ਵਾਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਰਾਹਤਾਂ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਰਿਪੋਜ਼ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਦਾ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

36. ਹੁਣ, ਆਓ ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 1 CPC ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ। ਆਦੇਸ਼ VII ਨਿਯਮ 1 ਵਿੱਚ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 109 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਛੇਦ 109 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਡੀਡ ਦੀ ਮਿਤੀ 11.02.1959 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਮਿਆਦ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ

ਦਲੀਲ ਇਸ ਗਲਤਫਹਿਮੀ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ। ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਥੱਬਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੇ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਮੀਡੀਆ ਵੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ.

37. ਉਹ ਕਨੂੰਨੀ ਅਧਾਰ/ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ?

38. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਪਿਤਾ ਟੀਕਾਰਾਮ ਨੂੰ ਫਜ਼ੂਲ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਆਦਤ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਸ਼ੁਭਚਿੰਤਕਾਂ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵੰਡ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 189 ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੀ 8.22 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ ਦੇ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਭ ਦੇ 8.22 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਸੌਦੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਭਾਗ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਮਿਤੀ 21.01.1959 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਪਹਿਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਦੇਰ ਨਾਲ ਪੂਰਵ-ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 8.22 ਏਕੜ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਸਨ। ਪਹਿਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ 1963 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਾਲ 1971 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

39. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ
ਦੂਜੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ। ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੂਜੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵ-ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਹੀ ਧਿਰਾਂ (ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਨ।

40. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰਕ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 3 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

" 3. ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਜੋਇੰਨਡਰ

(1) ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇੱਕੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਬਚਾਓਕਰਤਾ, ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਬਚਾਓਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੱਕੋ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਉਹੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਕਜੁੱਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕੁੱਲ ਵਿਸ਼ਾ-ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ।

41. ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀ ਤਾਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਦਾਅਵਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਦੋ ਵਾਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

XXXXXX

42. ਇਹ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਾਂਗੇ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ॥ ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਧਿਰਾਂ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।



Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi